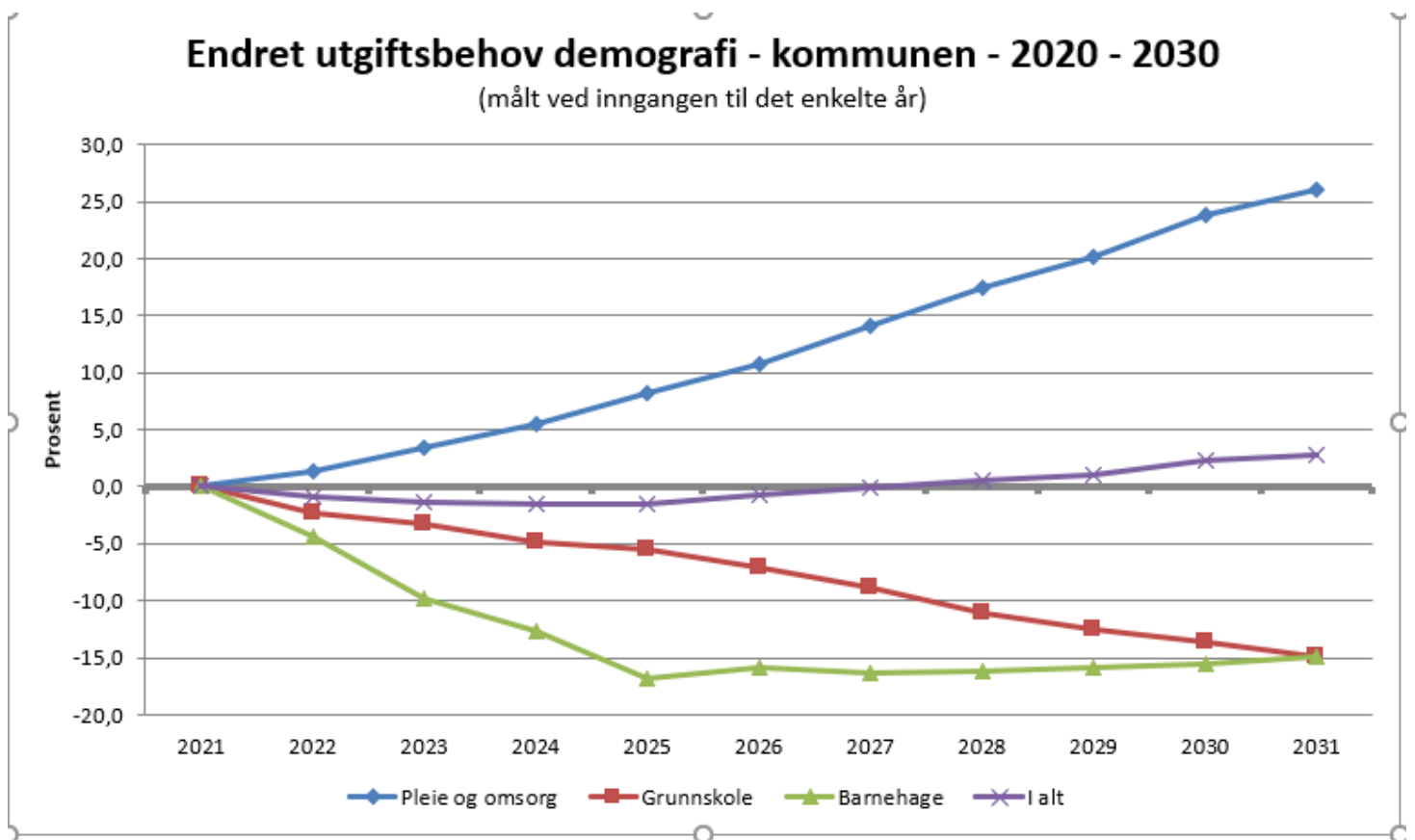

Utviklingstrekk

Hustadvika kommune har unike rekreasjons- og opplevelsesmuligheter. Kommunen ligger mellom to byer, Molde og Kristiansund, med handel og næring, flyplass og mulighet for felles arbeidsmarked. Kommunen har levende primærnæringer og satser på blå og grønn matproduksjon. Innbyggere og besøkende kan oppleve flott natur og friluftsliv. Frivillig sektor er aktiv og bidrar til levende lokalmiljøer. Kommunen er rustet til å møte fremtiden og tilby innbyggerne tjenester med kvalitet. Her er nærhet til kyst og hav. Korte avstander, trygge veiforbindelser, og ingen avhengighet av ferjer. Her er få områder som er skred- og flomutsatte. Kommunesenter er i Elnesvågen med korte avstander til resten av kommunen

Utgangspunktet er godt, men Hustadvika kommune har likevel utfordringer som må møtes med aktiv innsats.

Befolkningsutvikling

Befolkningen har økt jevnt siden 1950-tallet. Positivt fødselsoverskudd og tilflytting har økt både Fræna kommune og Eide kommune sin befolkning de fleste år. De årene der det har vært befolkningsnedgang skyldes dette negativ nettoinnflytting, altså at det er flere som flytter fra kommunen enn som flytter til kommunen. Befolkningsveksten består av fødselsoverskudd og netto tilflytting. For å få økt folkevekst er det først og fremst innvandring som får folketallet til å stige jevnt framover. Folketallet i den nye kommunen vokste med 4,0 prosent i siste tiårsperiode, mot 6,4 prosent vekst i fylket som helhet. De fleste i kommunen bor langs kysten. Antall kvinner mellom 20 og 39 år pr. 100 menn ligger på omtrent 90. Det er derfor et underskudd på kvinner i denne aldersgruppen i forhold til menn.

Flere lever lenger med god helse, og forventet levealder for Hustadvika kommune er tilnærmet likt fylkes- og landsgjennomsnittet for begge kjønn. Både Fræna og Eide hadde de siste årene en svak positiv befolkningsvekst. Dersom befolkningsveksten fortsetter med en svak vekst, medfører dette en ytterligere andel eldre i befolkningen. I 2019 er andelen innbyggere som er 80 år eller eldre omtrent 4 prosent, mens det ifølge befolkningsframskrivingene vil være omtrent en andel på 10 prosent i 2040.

Forholdet mellom andelen av befolkningen som er i aldersgruppen 20 til 66 år synker vesentlig i forhold til andelen av befolkningen som er 67 og eldre. Denne utfordringen krever oppmerksomhet og vil få prioritet i Hustadvika kommune.

Langsiktige utfordringer som følge av en aldrende befolkning

Vi blir stadig eldre i Norge. Det tyder på bedre helse og på mange måter bedre liv. Samtidig gir det utfordringer for bærekraften i våre velferdsordninger.

Velferdsstaten innebærer en betydelig omfordeling over livsløpet. Som barn, ungdom og eldre mottar vi mye offentlige tjenester og overføringer, samtidig som vi betaler mindre skatt. I yrkesaktiv alder betaler vi i gjennomsnitt mer i skatter og avgifter enn vi mottar. Da er vi netto bidragsyttere. Dette mønsteret betyr at offentlige finanser påvirkes av endringer i alderssammensetningen av befolkningen.

I tiårene fremover vil andelen eldre i befolkningen øke kraftig. Det vil isolert sett trekke opp utgifter til helse- og omsorgstjenester og pensjoner og gi lavere sysselsetting og dermed svekke skattegrunnlagene. En eldre befolkning vil gi økte utgifter til pensjoner, helse og omsorg.

Nå har Norge én million pensjonister

1. november var det for første gang én million som mottok alderspensjon fra NAV. De siste ti årene har veksten vært på nær 300 000 personer. Et økende antall nordmenn får alderspensjon på bankkontoen. På ti år har antallet økt med drøyt 40 prosent, og hver sjettede nordmann er nå alderspensjonist.

«At vi nå runder én million alderspensjonister er en milepæl som både er positiv og utfordrende for Norge. På den ene siden er dette et utslag av at flere lever lenger og har bedre helse. Samtidig utfordrer denne utviklingen bærekraften i pensjonssystemet de neste tiårene», sier arbeids- og velferdsdirektør Hans Christian Holte i NAV. De neste årene venter NAV at antallet alderspensjonister vil stige videre. Antallet vil øke med 100 000 hvert fjerde år i gjennomsnitt og ved utgangen av 2025 vil antallet være om lag 1 100 000 alderspensjonister.

Demografiske endringer i samfunnet

Perioden 2009 til 2019 viser betydelige demografiske endringer i den norske befolkningen. Befolkningen har totalt sett økt med 11 prosent, mens aldersgruppen 67-79 år har økt med hele 46 prosent og gruppen 90 år og eldre har økt med 29,7 prosent. Det var en mindre økning for de yngre aldersgruppene, mens det i aldersgruppen mellom 80 og 90 år har vært en nedgang på 2,1 prosent.

Befolkningsøkningen fra 2020 til 2040 blir spesielt sterk blant de som er 80 år og eldre. I 2020 utgjør alle i aldersgruppene 80 år og eldre 4,3 prosent av befolkningen. I 2040 vil denne aldersgruppen utgjøre 8,0 prosent av befolkningen i Norge. I antall tilsvarer dette en økning fra 230 606 til nærmere 500 000 i 2040.

De demografiske endringene vil variere med kommunestørrelse. Trenden er at de eldre blir boende i distriktene mens de yngre flytter mot byene. Særlig mindre sentrale kommuner med lavt folketall får økt omsorgsbyrde da de

ofte har en høy andel innbyggere over 65. I noen av disse kommunene er andelen av befolkningen over 65 år høyere enn andelen i yrkesaktiv alder.

Lokal samfunnsutvikling

Hustadvika kommune må jobbe for å bli oppfattet som attraktiv, slik at vi kan holde på og tiltrekke oss innbyggere. Dette er viktig for verdiskapingen for kommunen og landet.

Kommunen har ansvaret for å sikre gode levekår og et likeverdig tjenestetilbud lokalt, og skal samtidig være en pådriver for lokal samfunns- og næringsutvikling. Målet er å holde på innbyggerne som kommer til kommunen, og å tiltrekke seg nye.

Kommunen vil gjerne legge til rette for å rekruttere og ta vare på arbeidskraft. Det er generelt en utfordring for småsamfunn og tettsteder å være attraktive for tilflytting og lokalisering av virksomheter. Dette kan handle

Boligtilbud

Hustadvika kommune har gode forutsetninger for å tilby gode og trygge bomiljøer. Det er viktig for alle som ønsker å etablere seg en bolig. Dette gjelder særlig familier i etableringsfasen og ungdom. Når vi ser på hushold etter type, er det mest aleneboere i kommunen (1906 hushold). 1576 hushold består av foreldre med barn under 18 år, mens 1434 hushold består av par uten hjemmeboende barn. Når det gjelder boligtyper, er eneboliger mest vanlig, i Hustadvika er det registrert 4984 slike boligtyper. Det er 624 tomannsboliger, 464 boliger i rekkehus og 44 boliger i leilighetsbygg (tall fra 2019). Det lokale boligtilbudet må samsvare med ønsket utvikling i Hustadvika kommune, og må være tilpasset befolkningens behov og endringer i boligmarkedet.

Vi må legge til rette for boliger nært kommunens tettsteder ved bruk av fortetning og ved å legge til rette for mer varierte boligstørrelser. Vi må legge til rette for spredt boligbebyggelse ved en planmessig avsetning av områder for dette formålet i hele kommunen (bebyggelse i LNFR-områder etter pbl §11-7 nr. 5). Det stilles krav til gode energiokonomiske og klimavennlige løsninger.

Sysselsetting

Endring i sysselsettingen i forhold til arbeidssted (fra 2018 til 2019) viser en svak vekst i Hustadvika kommune. Både fylket og resten av landet har sterkere vekst. Hustadvika kommune har en egendekning av arbeidsplasser på knappe 70 %. Utpendling skjer først og fremst til Molde. Molde-regionen betraktes som et godt integrert arbeidsmarked. For Hustadvika kommune er sysselsettingen avhengig av at det legges godt til rette for både lokale arbeidsplasser og for utpendling.

Næringslivet i kommunen domineres av landbruk, fiskeproduksjon, industri og byggevirksomhet generelt, og steinindustri spesielt. Av de 4811 arbeidsplassene (tall fra 2018) i Hustadvika er 6,3 prosent innen primærnæringene (sammenlignet med 3,7 prosent i fylket som helhet), mens 19,4 arbeider i bergverk, industri og energi (17,5 prosent i fylket). 10,5 prosent arbeider i bygge- og anleggsbransjen (7,8 prosent i fylket). Sysselsettinga innen primærnæringene fordeler seg med 203 i jordbruk og 90 i fiske og havbruk. Jordbruket er preget av husdyrhold og melkeproduksjon, og jordbruksarealet brukes til slått og beite. Sørvisnæringen har en andel på 23 prosent, offentlig administrasjon 5 prosent, undervisning 9 prosent, og helse og sosialtjeneste har en andel på 23 prosent

Høy deltagelse i arbeidslivet er viktig for den enkelte og for kommunens evne til å møte det forventede økte behovet for pleie- og omsorgstjenester.

Pendling

Hustadvika kommune har lav arbeidsplassdekning, og mange av innbyggerne i Hustadvika pendler til arbeid i Molde. Arbeidsplassdekning er tallet på arbeidsplasser i prosent av tallet på arbeidstakere i en kommune. Molde har den høyeste arbeidsplassdekningen i fylket (124 prosent), og er avhengig av innpendling fra de omkringliggende kommunene. Når vi sammenligner veksten i folketallet og veksten i sysselsettingen i Hustadvika kommune, ser vi at folketallsveksten er økende, mens antall arbeidsplasser holder seg på samme nivå. Over tid øker dette kommunens avhengighet av Molde. Av de 6798 yrkesaktive personene i Hustadvika (tall fra 2018) arbeider 57,9 prosent i hjemkommunen, 27,2 prosent i Molde, 1,6 prosent i Kristiansund, mens 3,5 prosent jobber i de tre nabokommunene Aukra, Averøy og Gjemnes.

1852 mennesker pendler til Molde, 109 til Kristiansund, 125 til Aukra og 91 til Averøy. Når det gjelder innpendling, kommer 456 fra Molde for å jobbe i Hustadvika, 22 fra Kristiansund, 66 fra Aukra og 122 fra Averøy.

Ulikheter

Hustadvika kommune har flere tettsteder, bygder og grender med tydelig identitet og lokalpatriotisme. Dette er viktig for innbyggernes tilhørighet, samhold og engasjement i nærmiljøet. Som i de fleste andre kommuner, er der sosiale ulikheter mellom ulike områder i Hustadvika kommune. Ulikhetene omfatter helsetilstand, utdanning og inntekt. Rundt 30 prosent av innbyggerne i Hustadvika kommune har grunnskolen som høyeste utdanningsnivå, ca. 45 prosent har gjennomført videregående, 20 prosent har fullført utdanning på universitet eller høyskole lavere grad, og omtrent fem prosent av befolkningen i Hustadvika har gjennomført lang universitets- eller høyskoleutdannelse.

Ulikhet i inntekt er en indikator for sosial ulikhet i helse. Hustadvika kommune vil utvikle tiltak for å forebygge negative konsekvenser av ulikhetene. Husbanken oppfordrer kommunen til en mer forebyggende og oppsøkende tilnærming overfor barnefamilier som er vanskeligstilt på boligmarkedet for økt eieretablering. Videre kan salg av kommunale boliger være et virkemiddel gjennom modellen leie-før-eie.

Ifølge SSB sin likestillingsindeks er Møre og Romsdal blant de fylkene som skårer lavest på fylkesrangeringen. Flere av faktorene som blir mål er svært stabile over tid, og det gjelder særlig lønnsforskjeller og karrierevalg på videregående skole.

For mer statistikk, se Møre og Romsdal fylkeskommune sin kommunestatistikk - <https://mrfylke.no/for-deg-som-jobbar-i-kommune/statistikk-analyse-og-kart/kommunestatistikk>